

MEER DAN *musea*

Sommige musea hebben magische tuinen, met een eigen verhaal. Vergeet dus tijdens een bezoek niet ook daarin een ronde te maken. Lees wat deze tuinen uniek maakt: van symmetrisch strak tot lekker natuurlijk.

DOOR ROBINE ROORDINK

Actie

Gratis kopje koffie of thee bij aankoop van een stuk appeltaart. Geef bij je bestelling aan dat het gaat om de actie 'Buitenleven'.

FOTO TOM ELST

Museum van Loon

In hartje Amsterdam, aan de Keizersgracht, ligt een prachtig woonhuis in achttiende-eeuwse stijl. Het is een erfenis van jonkheer Maurits van Loon. Hij richtte in 1960 de gelijknamige stichting op, met als doelstelling het huis en de collectie van zijn regentenfamilie te behouden en open te stellen voor publiek. Vandaag de dag is het pand bekend als Museum van Loon. De bijbehorende museumtuin is ontworpen door Angrid Tilanus en door de bel-etage-indeling van het huis kun je van bovenaf op de binnenplaats kijken. In de jaren negentig is de tuin in opdracht van Philippa van Loon opnieuw beplant in de kleuren van het museum: rood-roze en blauw-wit.

Korte buxus- en taxushagen maken ronde en vierkante vormen op de betegeling in de tuin. Ze zorgen ervoor dat de tuin in de winter ook groen is. In het midden liggen een zestal driehoeken. Daarin groeien rozen en tulpen. "Zoals de historische Rosa 'Grüss an Aachen', die het hele jaar doorbloeit en een mooie kleurschakering heeft van wit en roze. Ook hebben we de Rosa 'Fantin-Latour' uit de negentiende eeuw. Die bloeit één keer per jaar, maar dan is het ook werkelijk een feest om naar te kijken", vertelt directeur Tonko Grever. De randen van de tuin fleuren op door hortensia's, rozenstruiken, een rode beuk uit 1884 en perzikboompjes. De tuin is strak en symmetrisch door de hagen op en rondom de binnenplaats. Het snoeien vergt veel tijd. "In juni zijn vijf of zes tuinmannen daar een dag mee bezig. Het geeft een hoop lawaai, maar daarna ligt de tuin er weer strak bij voor de Open Tuinen Dagen", zegt Tonko. Museum van Loon is dertig jaar geleden gestart met dit evenement. Tijdens de jubileumeditie op 17, 18 en 19 juni zijn ruim vijftig tuinen van particulieren en musea open voor bezoekers. "Het is heel inspirerend om te zien hoe mensen hun tuinen inrichten. Aan de Amsterdamse grachten zijn ze smal, diep en schaduwrijk. Leuk om te zien welke oplossingen hiervoor zijn."

FOTO SABINE MEY

Museum Van Loon
Keizersgracht 672
1017 ET Amsterdam
www.museumvanloon.nl
Open: dagelijks van 10 tot 17
uur. Gesloten op Koningsdag.
De Open Tuinen Dagen in
Amsterdam zijn op
17, 18 en 19 juni.

Tip

Tonko: "Ik vind dat groenblijvers, zoals hagen, goed werken in een tuin. Bij ons is de indeling heel klassiek en recht, maar asymmetrie geeft spanning. De buxus ondervindt op dit moment problemen vanwege een ziekte, maar een taxushaag is ook bruikbaar. Zelf ben ik fan van rozen en agaves, de cactussen die bij ons vooraan in de tuin staan. Ze contrasteren mooi met de bloemen."

Museum Willet-Holthuysen
 Herengracht 605
 1017 CE Amsterdam
www.willetholthuysen.nl
 Open: ma t/m vrij van 10 tot 17 uur. Op za, zo- en
 feestdagen van 11 tot 17 uur.
 Ook doet de tuin mee aan de Open Tuinen
 Dagen in Amsterdam op 17, 18 en 19 juni, en aan
 het Tulp Festival in Amsterdam in april.

Museum Willet-Holthuysen

Aan de Amsterdamse Herengracht ligt Museum Willet-Holthuysen. Het oude grachtenpand is nagelaten door het rijke echtpaar Abraham Willet en Louisa Holthuysen en is een reconstructie van hun huis in de achttiende en negentiende eeuw. Het museum heeft - naast een brede kunstverzameling - een imposante tuin, ontworpen door Egbert Mos in 1974. Hoewel niet bekend is hoe deze er oorspronkelijk uit zag, is hij in Frans klassieke stijl aangelegd. Wel was de museumtuin vroeger een stuk kleiner, dat verklaart de vreemde knik in het midden. Daar lagen vroeger de stallen en het koetshuis, die een aantal keer afgebrand en uiteindelijk gesloopt zijn. Door de jaren heen is het achterste gedeelte bij het museum gaan horen. Tuinarchitect Saskia Albrecht is sinds 2006 betrokken bij de renovatie van de tuin. Ze werkt gedeeltelijk samen met Paleis Het Loo, dat eenjarige planten uit eigen kwekerij levert. "Het zijn soorten die je nergens anders vindt", legt ze uit.

De museumtuin heeft een strak design, grotendeels gevormd door de korte buxushagen. Leilindes en taxushagen omranden de binnenplaats. In het midden is een sierlijk patroon van rood en wit steengruis aangebracht. Daarnaast ligt een 'plate-bande', een smalle strook met eenjarige bloeiërs en vaste planten tussen twee buxushagen. Een gedeelte van de beplanting binnen deze strook wisselt ieder jaar. Vaste planten zijn bijvoorbeeld klimro-

zen, apothekersroos (*Rosa gallica* 'Officinalis'), clematissen en kamperfoelie. Eenjarigen zijn onder andere rood-geelgestreepte en oranje afrikaantjes, wonderboom (*Ricinus communis*), donkerrode kattenstaarten en zonnebloemen. In het najaar plant Saskia ook tulpenbollen in de tuin. "Zoals de rood-witgestreepte *Tulipa* 'Carnaval de Nice', die op de *Tulipa* 'Semper Augustus' lijkt. Een ontzettend populaire bloem tijdens de tulpomanie." Half mei haalt ze de bollen uit de grond en plaatst ze de eenjarige planten. "Omdat de tuin een voorbeeld is van een begin achttiende-eeuwse tuin, planten we de eenjarigen in groepen van drie en vier. Zodra ze groeien, moeten we ze opbinden om het strakke uiterlijk te behouden."

Tip

Een aantal eenjarigen die Het Loo levert aan Saskia, kun je ook zelf plaatsen. "De wonderboom (*Ricinus communis*) is een dankbare plant die ontzettend snel groeit. Ook de oranje afrikaantjes geven kleur aan je tuin. Deze soorten zijn beide te verkrijgen bij tuincentra. Als ze maar zon hebben."

Actie

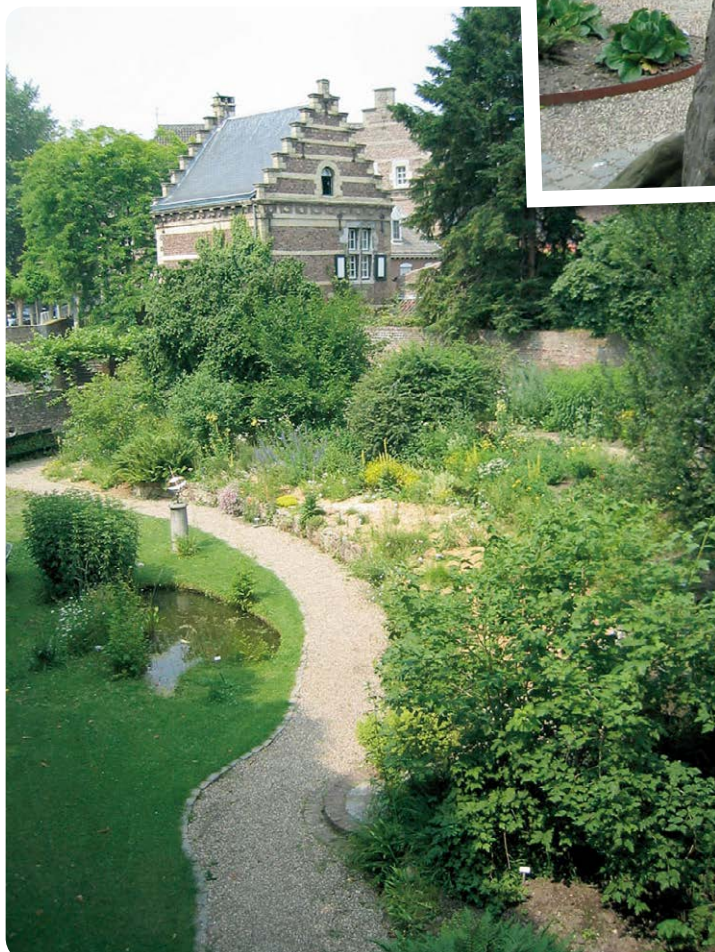
Buitenleven mag 5x
2 entreekaarten verloten
voor Museum Willet-
Holthuysen. Wil je kans
maken? Mail voor 13 mei je
gegevens o.v.v. 'Museum
Willet-Holthuysen' naar
winnen@buitenleven.nl.

Actie

Op vertoon van deze pagina krijg je €1,- korting op de reguliere entreprijs (zie website). Deze korting is eenmaal geldig per magazine, geldt voor max. 5 personen en gaat niet samen met andere acties of kortingen. Geldig t/m 30 juni 2016. Bij de kassa wordt hier een stempel geplaatst.

Natuurhistorisch Museum Maastricht
De Bosquetplein 7
6211 KJ Maastricht
www.nhmmaastricht.nl
Open: di t/m vrij van 11 tot 17 uur en
za en zo van 13 tot 17 uur.
Gesloten op Koningsdag.

Natuurhistorisch Museum Maastricht

Het Natuurhistorisch Museum Maastricht heeft een uitgebreide collectie van fossielen, geologische en zoologische vondsten. Het botanische gedeelte mag er ook zijn. De museumtuin, aangelegd in 1913 door de heer Sprengers en heer Wever, herbergt meer dan vierhonderd wilde plantsoorten. Hoewel de tuin nu zo'n rijke flora heeft, bestaat de eerste aanplant uit slechts tien soorten. Hieronder vallen de gele anemoon, maarts viooltje, donkersporig bosviooltje, slanke sleutelbloem en het soldaatje (orchidee). Binnen enkele maanden groeit de collectie uit tot 107 soorten met een aantal bijzondere en kenmerkende planten voor Zuid-Limburg. "Deze regionale (kalk)flora stellen we graag tentoon", vertelt museumvrijwilliger Nigel Harle. De tuin is goed gevuld en lekker warrig. "Het is hier niet netjes aangeharkt, maar juist heel natuurlijk. Allerlei plantsoorten groeien door elkaar." De binnenplaats bestaat uit twee delen: de Wever- en de Maastrichtentuin. "Het Natuurhistorisch Museum legt de nadruk op de Wevertuin. Hierin staan karakteristieke planten van kalkgraslanden en hellingbossen. Trosgamander, amandelwolfsmelk, eenbes en geel zonneroosje groeien bijvoorbeeld wel in Zuid-Limburg en Midden-Europa, maar niet in de rest van Nederland", vertelt Nigel. Het tweede gedeelte is de voorgenoemde Maastrichtentuin. Hier staan 'fossiele planten' uit het Krijttijdperk, van circa 70,6 tot 65,6 miljoen jaar geleden. Maastrichtien is een tijdvak binnen het Krijt, vernoemd naar de stad Maastricht. Nigel: "Deze tuin bevat onder andere een Augurkenstruik en een *Wollemia nobilis*, een zeldzame boom uit Australië die in 1994 ontdekt is."

Tip

Nigel: "Veel planten kun je zó in je eigen tuin zetten. Zorg er dan wel voor dat kalkplanten op kalkhoudende grond staan, schaduwplanten in de schaduw, enzovoorts. Je kunt een muur maken van bakstenen met kalkspecie erop. Hierop kunnen bijvoorbeeld de zwarte toorts, grote tijm, blaassilene, wit vetkruid, zachte naaldvaren of het prachtklokje groeien!"

Museum De Buitenplaats

Museum De Buitenplaats in Eelde is één met de natuur. Naast kunsttentoonstellingen en muziekoptredens heeft het een gigantische tuin van ruim een hectare. Die is ontworpen door Jørn Copijn en Janneke van Groeningen. Zij is samen met Jos van Groeningen stichter van het museum. De tuin is een zeventien-de-eeuwse reconstructie en aangelegd volgens Jannekes wensen. "Zo wilde ze wel zwarte tulpen en rode, roze en paarse bloemen, maar geen geel in de borders", zegt directeur Patty Wageman. De tuin bestaat uit een organisch en formeel gedeelte. Het museumpaviljoen maakt deel uit van het organische gedeelte, dankzij een sedumdak. Het bijbehorende amfitheater heeft treden van ilexhagen en houten zitbanken. Daarachter ligt een dwaaltuin met beelden en taxushagen. Hiernaast ligt de formele spiegelvijver. In de hoeken van deze tuinkamer groeien trapsgewijs gesnoeide beukenhagen. Ook zijn hier kleurrijke borders met onder andere hosta, anemonen en rozen te vinden. De vijver ligt in de zichtlijn van het zeventiende-eeuwse Nijsinghuis. Dit was eens het Raadhuis van Eelde, tot het echtpaar Van Groeningen het kocht. Het huis is op vrijdagen op afspraak te bezichtigen. Naast de spiegelvijver, gescheiden door een perenberceau met blauwe regen, ligt een Appelhof van driehonderd jaar oud, die zich uitstrekt tot naast het Nijsinghuis. Daar groeien oude appelsoorten uit de zeventiende en achttiende eeuw. Patty: "Zoals de 'Winter Bloemsoete', 'Rode

Herfstcalville' en 'Princesse Noble'. Op 24 september start een tentoonstelling over de rol van de appel in de kunst, omdat de hof dit jaar driehonderd jaar bestaat en het museum twintig." Een slangenmuur omsluit de Appelhof. "Die creëert een microklimaat dat geschikt is voor bijvoorbeeld kardoens, rozen en druiven." Het onderhoud van de reusachtige tuin vraagt om specialistisch werk. "Een professionele hovenier snoeit de hagen. Omdat de tuin twintig jaar oud is, gaan we kijken welke plantenrassen nog goed groeien en welke zijn verdwenen. Het voornemen is om de borders in de geest van Janneke van Groeningen klaar te maken voor de toekomst."

Tip

Patty: "Dit zijn planten die het hele jaar door kleur geven aan je tuin: in het voorjaar bloeien tulpen en *Fritillaria*, gevolgd door blauwe regen en appel- en perenbloesem. In de zomer volgen rozen, vrouwenmantel en fuchsia's, in de herfst anemonen en herfstaster en in de winter helleborussen."

Actie

Op vertoon van deze
Buitenleven ontvang je
€1,- korting op de entree-
prijs (€5,-). Maximaal twee
personen per magazine.

Museum Kasteel Wijchen

In Wijchen staat een statig kasteel uit de veertiende eeuw, jarenlang bewoond door families van adel. Sinds 1996 biedt het kasteel onderdak aan Museum Kasteel Wijchen en de raad- en trouwzalen van de gemeente. In het museum zijn archeologische vondsten van de vroege bewoningsgeschiedenis van Wijchen, wisselexposities en een expositie over vijf kastelen te zien. Museum Kasteel Wijchen heeft ook een tuin met historische Nederlandse landbouwgewassen, als verlengde van de archeologische collectie: de Tuun. Dit is Oudnederlands voor een ommuurd of afgescheiden stuk grond. De tuin bestaat uit twee gedeelten: historische akkers en een kruidentuin, beide met planten daterend van 250 tot duizend jaar voor Christus. De eerste historische akker bevat gewassen uit de Late IJzertijd. "Voorbeelden zijn gerst, emmertarwe, maanzaad en huttentut. De granen bevatten geen gluten en de opbrengst is klein, waardoor ze niet geschikt zijn voor brood, maar wel voor pap", zegt vrijwilliger Annelies van Dongen. Op de tweede akker groeien planten uit de Romeinse Tijd van twaalf voor Christus tot 406 na Christus. "De Romeinen brachten hun cultuur, nieuwe gewassen en landbouwkennis mee naar Wijchen. Spelttarwe, kool, paardenboon en ui verschenen op de akker." Op de derde akker staan planten uit de vroege middeleeuwen, van 406 tot duizend na Christus. "Het handelsverkeer nam toe en we zien soorten zoals koolrabi, prei, koriander, rogge, haver en boekweit", zegt Annelies. In de kruidentuin zijn aparte perkjes aangelegd voor medische- en keukenkruiden en nuts- (planten met functies als ongediertebestrijding) en rituele planten, waaronder wijnruit, karwij, kervel, salie, venkel, bonenkruid, agrimonie, bieslook en marjolein. Per kruid is op bordjes te lezen wat diens functie en betekenis was. ♣

Tip

Annelies: "De oude geurige kruiden, zoals marjolein en tijm, bieslook en zuring, zijn ook nu nog gemakkelijk in de tuin of op de vensterbank te houden en heerlijk bij vleesgerechten en groenten te gebruiken. De meeste tuincentra hebben volop aanbod hierin."